"CENNET YOLU.
romanının yazarı
Steinbeck'in
aşk ve ihtiras dolu bir romanı
Aşk Otobüsü
Ciltli 12,5 L.
GÜVEN YAYINEVİ
ŞAHESER ROMANLAR
serisinde çıktı.

Cumhuriyet

KURUCUSU: YUNUS NADİ

38. yıl Sayı 13.214

Telgraf ve mektup adresi: Cumhuriyet İstanbul — Posta Kutusu: İstanbul No. 246
Telefonlar: 22 42 90 — 22 42 96 — 22 42 97 — 22 42 98 — 22 42 99

Perşembe 18 Mayıs 1961

4. cü İlâveli Baskısı Çıktı
Türkçe karşılıkları ile birlikte
Fransızca Cümle Kuruluşu
Yazan: Dr. BAHA ÖNGEL
Maarif Vekâletince okullara yardımcı kitap olarak kabul edilmiş. Fransızca öğrenen herkese faydalıdır.
Fiyatı: 750 Kuruş
Tarhan Kitabevi - Kızılay - Ankara

Dinde reform iddiaları dün Mecliste gürültülere yol açtı

Temsilciler, Tercüman gazetesinde bu konuda bir tasarı hazırlandığını yazdığı ileri sürülen Kadircan Kaflı'nın istifasını istediler

Münakaşalar sırasında birbirinin üzerine yürüyen bazı temsilciler güçlükle ayırıldılar

Ankara, 17 (Cumhuriyet-Teleks) — Temsilciler Meclisinde gündem dışı bir konuşma bugün hâdiselere sebep olmuş, Temsilcilerden Kadircan Kaflı'nın Tercüman Gazetesinde yazdığı bir yazının maksatlı propagandalara sebep olduğunun açık lanması Meclisi karıştırmış, yazı sahibi temsilcinin istifa etmesi istenmiştir.

Vatikan'a tâyin edildiği için Temsilciler Meclisinden istifa eden Muharrem İhsan Kızıloğlu'nun veda konuşmasından sonra temsilci Ri-

— Arkası Sa. 5, Sü. 4 te —

Devlet ve Hükümet Başkanı Gür sel, Başbakan Yardımcısı Özdilek ve Devlet Bakanı Sıtkı Ulay ile bir likte dün Başbakanlıktan çıkar ken

MBK Anayasa ile ilgili tetkikini tamamladı

Ankara 17, (Cumhuriyet - Teleks) — Devlet ve Hükümet Başkanı Orgeneral Cemal Gürsel bu sabah 9,30 da Milli Birlik Komitesine gelerek toplantıya başkanlık etmiştir.

Toplantıda yeni Anayasanın son müzakeresi yapılarak Komite tarafından değiştirilen maddeler gözden geçirilmiştir.

«T. C. Anayasa Tasarısı» Komite tarafından komisyona verilmiş ve komisyon, Milli Birlik Komitesinde değiştirilen maddeleri müzakere etmeğe başlamıştır.

Temsilciler Meclisi cumartesi 9 dan itibaren Milli Birlik Komitesi tarafından değiştirilen maddelerin müzakeresine başlıyacaktır.

Tüccarın Maliye Bakanından kredilerle ilgili sualleri

Ticaret ve Sanayi Odaları kongresinde Müşterek Pazar'a katılmamızın zorunlu olduğu belirtildi

Ankara, 17 (Cumhuriyet-Teleks) — Türkiye Ticaret, Sanayi Odaları ve Borsalar Birliği 13 üncü kongresine bugün de devam edilmiş ve bir çok delege Maliye Bakanı Kemal Kurdaş'ın dün yaptığı konuşmayı tenkid etmiştir. Delegeler den biri «Maliye Bakanı kredi emrinizde, diyor. Fakat biz bunu hangi *sahada, nasıl kullanacağımızı* bilmiyoruz. Ortada bir program yoktur» demiştir.

Kongrede ayrıca, icra ve iflâs kanununun değiştirilerek bugünkü piyasanın ihtiyacına cevap vere-

— Arkası Sa. 5, Sü. 3 te —

Bütün İstanbul dün gece 5-20 dakika karanlıkta kaldı

Olaya Sarıyardan şehire cereyan getiren kablolardan birindeki arıza sebep oldu

İstanbul, bütün semtleriyle birlikte ilk defa olarak dün gece, 15 dakika karanlıkta kalmıştır. Kuzeybatı Anadoludan gelen ve İstanbul'a elektrik veren, Etibanka ait havai enerji hattında vukubulan bir arızadan dolayı, şehrin bütün semtlerinde, saat 20.35 ile 20.50 arasında cereyan kesilmiştir. Şehrin cereyanı ancak, Silâhtarağa elektrik fabrikasından beslenen yedek enerji kuvvetiyle temin edilebilmiştir.

Geç vakte kadar, arızanın vukubulduğu yer tesbit edilememiştir. Elektriğin kesilmesi yü-

— Arkası Sa. 5, Sü. 3 te —

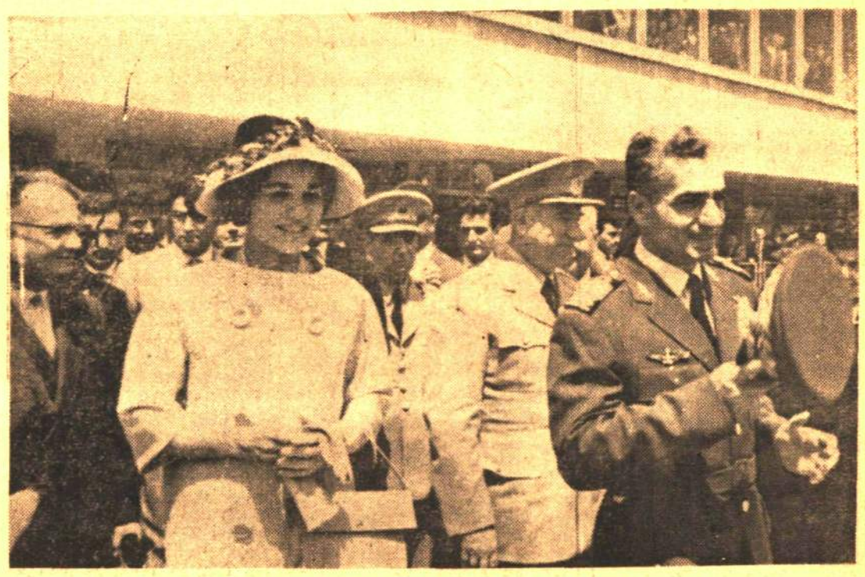

İran Şahı Muhammed Rıza Pehlevi ve Kıralİçe hava alanında

İran Şahı ve Kıraliçesi Yeşilköyden geçtiler

Hava alanında bir saat kalan Şah Türk halkına karşı olan büyük sevgisini belirtti

Kıraliçe Diba bilhassa giydiği sapka ile hanımlarımızın ilgisini toplamıştır.

Üç gün sürecek bir resmi ziyarette bulunmak üzere Norveçe gitmekte olan İran Şahı Rıza Pehlevi ve Kıraliçe Farah Diba dün saat 11.55 de uçakla Yeşilköyden transit geçmişlerdir.

Hava alanında 1 saat kalan Şah ve Diba İstanbul Valisi Refik Tulga ve eşi, 1. Ordu Kumandanı Korgeneral Cemal Tural, şehrimizdeki İran kolonisi ve ilgililer tarafından karşılanmışlardır.

Şahın uçağı piste konduğu anda terminal binasının ekserisi kadın olan kalabalık bir halk kitlesi tarafından doldurulduğu görülmek teydi. Uçak şeref salonu önünde durunca merdivenlerde ilk önce Şah görünmüş ve üzerinde Dior'dan bej Fransız keteni bir döpiyes, sol elinde ufak zarif bir çan-

— Arkası Sa. 5, Sü. 3 te —

Sosyete hanımları Yeşilköy'ü doldurmuşlardı

İran Şahı ve eşi Kıraliçe Farah Diba, dün Yeşilköy hava alanında bir saat kadar kalmakla İstanbul sosyetesine cidden meraklı dakikalar yaşattılar.

Son senelerde en çok bahsedilen düğün, şüphesiz ki, İran sarayında yapılan düğündü. Türk kadınlarının Süreyya ile olduğu gibi Diba ile de yakından alâkadar olmaları tabii idi. Onun takip ettiği, hattâ yarattığı modayı hemen kapmakta, zaman kaybetmiyeceklerdi. Nitekim son sene içinde kadınlarımızın ekseriyeti, başlarını «Diba Başı» yaptırmayı ihmal etmemişlerdi. Tahmin ediyorum ki, bugünden sonra da Diba'nın dün giydiği

— Arkası Sa. 5, Sü. 2 de —

Hükümet din ile ilgili görüşlerini açıkladı

Yayınlanan tebliğde "Herkes inancında hürdür, ibadetini dilediği gibi yapmakta serbesttir,, deniyor

FAHRİ KONSOLOS — Batı Almanya, Adana'da bir fahri konsolosluk ihdas etmiş ve bu vazifeyi Mehmet Muhaddis deruhte etmiştir. Resimde, Mehmet Muhaddis, Adana Valisi Mukadder Öztekin ile birlikte görülüyor.

Ankara, 17 (Cumhuriyet-Teleks) — Başbakanlık, Diyanet İşleri Başkanlığına, memleketi idare edenlerin, din konusundaki görüslerini açıklıyan bir bildiri göndermiştir:

Başbakan Yardımcısı Fahri Özdilek, imzasiyle gönderilen bildiri şöyledir:

«Diyanet İşleri Başkanlığı.

Anayasanın Temsilciler Meclisinden çıktığı su sıralarda, memleketi idare edenlerin din konusundaki görüş ve tutumlarının bütün milletçe bilinmesinin ve bu konuda kesin kanıya varılmasının muvafık olacağı mütalâa edilmektedir.

Bu bakımdan aşağıda sıralanmış olan görüş ve esasların Bakanlığınıza bağlı bütün daire, teşekkül ve müesseselere en ufak kademesine kadar ulaştırılmasının ve uygun

— Arkası Sa. 5, Sü. 6 da —

Komisyon köylü borçlarının ödeme süresini 10 yıla çıkardı

Ankara, 17 (Cumhuriyet — Teleks) — Bir kaç gün önce bildirdiğimiz çiftçilerin tohumluk borçlarının taksitlen dirilmesi hakkındaki kanun tasarısı Temsilciler Meclisinin karma komisyonunda görüşülmektedir.

Komisyon, hükümet teklifin de değişiklik yapmış ve beş yıllık vade süresini 10 yıla çıkarmıştır. Ayrıca, çiftçinin sadece Maliye Bakanlığına intikal etmiş borçları değil, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadarki bütün tohumluk borçları da taksite bağlanacaktır.

Vatan Cephesi dâvasının 22 sanığı için idam istendi

Dün, 22 sanıklı «Vatan Cephesi» dâvası hakkındaki mütalâasını serdeden Yüksek Adalet Divanı Başsavcısı Altay Ömer Egesel, bütün sanıklar hakkında «idam» cezası talep etmiştir. Bu suretle Egesel'in istediği idam cezalarının sayısı 77 ye yükselmiş bulunmaktadır.

Vatan Cephesi dâvasının sanıkları şunlardır:

Adnan Menderes, Refik Koraltan, Medeni Berk, Tevfik İleri, Sebati Ataman, Hadi Hüsman, Remzi Birand, Mükerrem Sarol Samet Ağaoğlu, Atıf Benderlioğlu, Kâmil Gündeş, Hüseyin Fırat, Zeki Zeren, Rıfkı Salim Burçak, Rauf

— Arkası Sa. 5, Sü. 6 da —

Silâhlı 1 Bulgar balıkçı gemisi yasak bölgede ele geçirildi

Rumeli Feneri açıklarında yakalanan motorun mürettebatı karşı koymadan teslim oldu

(Yazısını 5 inci sahifenin 5 inci sütununda bulacaksınız)

Sinopta bir erimiz Amerikalı askerler tarafından öldürüldü

Bir nizamiye kapısında yapılan kontrol sırasında erlerimizle çıkan münakaşa sonunda Amerikalı 6 er, erlerimize ateş ettiler.

Sinop, 17 (Hususi) — Bugün şehrimizde askerlerle halk arasında büyük üzüntü ile karşılanan müessif bir hâdise olmuş, Amerikalı

— Arkası Sa. 5, Sü. 5 te —

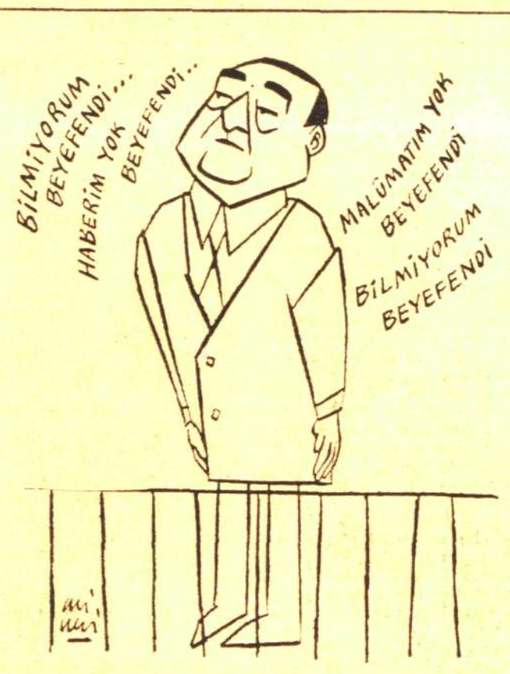

«ÇOK BİLMİŞLİK...»

Güney Kore'de durum hâlâ karanlık

İhtilâlciler ile Amerikan makamları arasındaki irtibat dün kesildi

Seul, 17 (R., a.a., AP) — Güney Korede durum zahiren sakin görünmesine rağmen bütün memlekette gergin bir hava esmektedir. Başbakan Çang Myon ve Amerikalı taraftarları ile, General Çang Doyong'un askeri cuntası arasındaki kuvvet denenmesinin neticesi Güney Koreni yakın gelecegini tayin edecektir.

Diğer taraftan askeri ihtilâl komitesi ile Güney Koredeki Amerikan makamları arasındaki münasebetlerin tamamen kesildiği anlaşılmaktadır. Nitekim Koredeki Amerikan kuvvetleri kumandanı General Magruder, ihtilâl komitesi ile münasebetlerini kestiğini bildirmiş ve Amerikan maslahatgüzarı Marshall Green de, idareyi elinde tutan ihtilâl temsilcileri ile

— Arkası Sa. 5, Sü. 1 de —

Yamanoğlunun babası aleyhinde tahkikat açıldı

7 nci Asliye Ceza Mahkemesinin kat'i kararı ile neşrettiğimiz tekziptir: 1) 274 liralık

— Arkası Sa. 5, Sü. 4 te —

19 Mayıs provası 19 Mayıs Spor ve Gençlik Bayramı münasebetiyle, bir süreden beri hazırlıkları devam etmekte olan gösterilerin, dün, Dolmabahçe Stadyomunda genel provası yapılmıştır. Resimde, Ankara'daki gösterilere katılan kızlarımız (yukarıda) ve İstanbul'da Deniz Koleji öğrencileri görülüyorlar.

DÜNYA HABERLERİ

Gary Coopere muhteşem bir cenaze töreni yapıldı

Hollywood, 17 (AP) — Tanınmış sinema aktörü Gary Cooper'e salı günü şimdiye kadar Hollywood'da misli görülmemiş heybetli bir cenaze töreni yapılmıştır.

Beverly Hills'deki Good Shepherd Roman katolik kilisesinin dışında toplanan yüzlerce kişi artiste karşı son vazifelerini yapabilmek için beklemişlerdir. Kilise dışında intizam temin etmek için 100 kadar polis vazife almış bulunuyordu. Merasim, mahallî saatle sabahın 10 unda başladı.

Kilisedeki 500 yeri ancak aktörün çok yakınları, özel kartlarla girmek suretiyle işgal etmişlerdi. Merasimi idare eden rahip onun koca, baba ve dindar bir insan olarak taşıdığı özellikleri belirten bir konuşma yapmıştır.

Rahip daha sonra aktörün mesleğine de temas ederek onu methetmiştir.

Kilisede bulunan önemli şahıslar şunlardı: Peter Lawford ve karısı, Frank Sinatra, Dean Martin, John Wayne, Bobe Hope, Randolf Scott, Marlen Dietrich, George Murphy, Rosalind Russel, Ricardo Montalban, Norme Shearer, Edward G. Robinson, Audrey Hepburn.

Angola'da şiddetli çarpışmalar oluyor

Luanda, 17 (a.a.) — Alınan son haberlere göre, Kuzey Angola'da Santa Curuz şehri civarındaki köylere hücum eden milliyetçiler, bütün evleri ateşe vermişler ve bir yerli kabile reisini öldürmüşlerdir.

Ayrıca Republica kalesi ve Malanga kasabası civarında milliyetçilerle askeri birlikler arasında siddetli çarpışmalar olmakta ve Damba şehrini ele geçirmeye çalışan milliyetçilerin ağır kayıplar vererek geri çekilmek zorunda kaldığı bildirilmektedir.

İran'da geniş ölçüde tevkifler yapılıyor

Tevkif edilenlerin sayısı 250 yi buldu, bunların isimleri açıklanmıyor, Tahran'da önemli hükümet binaları askerî birliklerin muhafazası altında

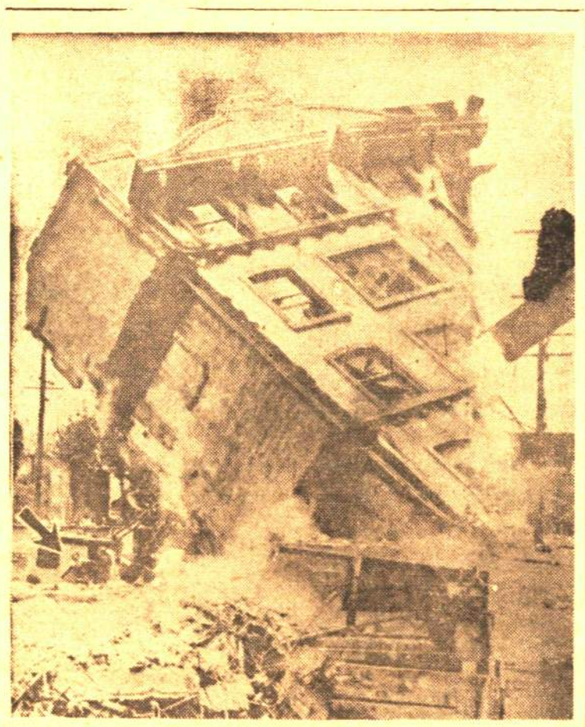

DEPREM DEĞİL — Bu resmi görünce bunun bir yer depremi ânında çekildiğini zannetmeyin. Amerikanın Oregon şehrinde, yıkılması gereken yüksek bir binanın zeminine dayanan bir buldozer, o derece şiddetli çarpmıştır ki, koskoca binanın olduğu gibi üzerine yıkıldığını gören buldozerdeki işçi de kaçmak zorunda kalmıştır.

Tahran, 17 (AP) — Sten makineli tabancalariyle mücehhez polis komandoları salı gecesi geniş ölçüde bir tevkif hareketine girişmiş ve şüpheli şahısların tevkifine başlamıştır.

Böyle bir tevkif hareketine girişileceği salı sabahı Başvekil Ali Amini tarafından açıklanmıştı. Başvekil birçok kimselerin tevkif edileceğini söylemiş bulunuyordu.

Tahrandaki polis çevreleri salı akşamı gizli bir toplantı yaparak bütün şüpheli şahısların isimlerini tesbit etmiş, bundan sonra tevkiflerin başlaması için gerekli emirleri vermiştir. Hükümet makamları tevkif edilen şahısların isimlerini açıklamamaktadır. Amini, bozguncu harekette bulunanların mahkemeye sevkedileceğini söylemiştir.

Alınan son haberlere göre tevkif edilenlerin sayısı 250 kişiyi bulmuştur.

Salı gecesi Tahranda çok sıkı emniyet tedbirleri alınmış, askeri kamyonlarla nakledilen birlikler önemli hükümet binalarının muhafazasına memur edilmiştir. Bununla beraber şehir her zamanki gibi onrmal bir hayat yaşamıştır.

Tevkifler İran Kıral ve Kıraliçesinin Norveç seyahatine çıkmasından birkaç saat önce yapılmıştır.

Kennedy - Hrutçef buluşması haziran başında Avusturya'da

Viyana'daki Amerikan Büyük Elçiliğinin, Avusturyalı makamlardan görüşmenin Viyana'da yapılmasında bir mahzur olup, olmadığını sorduğu bildiriliyor

Viyana, 17 (a.a.) — Yetkili Viyana kaynaklarından öğrenildiğine göre, Kennedy - Hrutçef görüşmesi 3 ve 4 haziran tarihlerinde olmak üzere iki gün sürecektir. Bu bilgi, Avusturya hükümetinden böyle bir buluşma imkânı hazırlayıp hazırlıyamıyacağını öğrenmek istiyen Viyanadaki Amerikan Büyükelçiliğince Avusturya makamarına verimiştirl

Viyanadaki Amerikan maslahatgüzarına, Avusturya hükûmetinin böyle bir görüşmeyi hazırlamayı üzerine almakta hiçbir mahzur görmediği bildirilmiştir. Avusturya Başbakanlığı, gerekli tedbirleri almak üzere, Moskova ve Washington'un kararını beklemektedir.

Diğer taraftan Başkan Kennedy de, Dışişleir Bakanı Dean Rusk gibi, kendileriden önce Amerikanın kaderini ellerinde bulunduran devlet adamlarının aksine, yabancı memleketlere pek fazla seyahat etmeme kararını vermişken, milletlerarası olayların baskısı altında fikrini değiştirmek zorunda kalmıştır.

Nitekim, Başkan Kennedy, birkaç güne kadar, Parise giderek Fransa Devlet Başkanı General de Gaulle'le görüşecek ve anlaşıldığına göre, oradan da Viyanaya geçerek Sovyetler Birliği Başbakanı Nikita Hutçef'le «tarihi» olarak isimlendirebileceğimiz konuşmalarda bulunacaktır.

Cenevrede cereyan eden Laos barış konferansında taraflar dün birbirlerini itham ettiler

Cenevre, 17 (AP) — Büyük Britanya salı gecesi A.B.D. ve Rusyaya hitap ederek Laos'a yaptıkları her türlü yardımı kesmelerini ve savaşan birliklere mütemadiyen silâh vermekten vazgeçmelerini söylemiştir.

Cenevrede toplanan Laos konferansında bu teklifi yapan İngiliz delegesinden sonra Kızıl Çin delegesi söz almış ve A.B.D. Başkan Yardımcısı Lyndon B. Johnson'a siddetle hücum etmiştir.

Kızıl Çin delegesi Chen Yi, Lyndon B. Johnson'u Güney-Doğu Asyada savası körüklemekle suçlandırmıştır. Bu delege de İngiliz delegesi gibi Laos'ta durumun sakinleşmesini sağlıyacak tek âmidin buraya silâh akınını durdurmak olduğunu söylemiş fakat yardımı yapan devletlerin adından bahsetmemiştir.

Bu konuşmalara cevap veren Amerikan delegesi de Laos'taki meşrû hükûmetin komünist âsilerinin eline düşmesini önlemek için bu memlekete askeri yardımda bulunmasının elzem olduğunu ileri sürmüştür.

A. B. Devletlerinin Güney-Doğu Asya siyasetine durmadan hücum eden Chen-Yi, Amerikan delegasyonu tarafından eskiden beri duymaya alışık oldukları, «Pekin ağzı» nı kullanmakla ve tekrarlamakla itham edilmiştir.

Küba tarafsız memleketler konferansına katılacak

Havana, 17 (a.a.) — Küba Dışişleri Bakanlığına yakın çevrelerde bildirildiğine göre, Küba Hükümeti, Birleşik Arap Cumhuriyeti ve Yugoslavya'nın dâveti üzerine yakında Kahire'de toplanacak olan «Tarafsız» memleketler konferansına katılmaya karar vermiştir.

Aynı çevreler bu dâveti Brezilya'nın da kabul etmiş olduğunu, buna karşı Venezuela'nın konferansa katılıp katılmıyacağının bilinmediği belirtilmektedir.

İsrael'de casusluk yapan yarbayın hangi devlet hesabına casusluk yaptığı açıklanmıyor

Kudüs, (İsrael bölgesi) 17 (a.a.) — İsrael Başbakanı David Ben Gurion, casuslukla itham edilen Yarbay Beer'in hangi hükümet hesabına çalıştığının açıklanmaması hususundaki alâkalı makamların aldığı kararın çok yerinde olduğunu söylemiştir. Ben Gurion, böyle bir karar alınması için «mühim sebepler» mevcut olduğunu sözlerine eklemiştir.

Yarbay, komünist bir memleket hesabına casusluk yapmakla itham edilerek tevkif edilmiştir. Beer, Avusturyada doğmuş olup 49 yaşındadır. İsrael ordusunda kurmay subay olarak vazife görmüş ve bir müddet evvel emekliye ayrılmıştır.

Kalküta'da kolera salgını

Kalküta, 17 (a.a.) — Kalküta'da kolera salgın haline gelmiştir. Filhakika son iki ay zarfında 2.600 kişi bu hastalığa yakalanmış ve bun lardan 256 sı ölmüştür. Kalküta halkının sadece beşte biri koleraya karşı aşılanmış bulunmaktadır.

Bugün matinelerden itibaren iki şaheser birden

SİTE SİNEMASI

1 — Kader Böyle İstiyordu (Renkli)
John Wayne - Maureen O'Hara
2 — Üç Sevgili (Renkli)
Pascale Petit — Mylene Demongeot — Alain Delon

ACELE
Çok kârlı sanayi tesisler için sermayedar aranıyor.
Galata P.K. 862

132 KOTA
(Bıçakçılık eşyası)
na ait lisans sahiplerinin
22 60 37
numarasına telefon etmeleri menfaatleri icabıdır.

TÜRK ARTEZYEN ve Sondaj Ltd. Şti.
İşlerinizde güveneceğiniz Müessesedir. Tel: 47 10 98

BİR DAKİKA:

Malûm-u ilâm

Menderes eski mebus Mehmet Özbek için: «Bunu herkes tanır. Ben ondan nasihat alacak adam değilim» diyor.

Halbuki, bu bahsettiği adamı iki devre, 1950 de ve 1954 de mebus yapmış.

Mebus demek de hükümetlerin fikirlerine, reylerine, tenkid veya tasviplerine, yani bir kelime ile, «nasihatlerine» muhtaç bıldukları adam demektir.

Acaba başka bir şey mi söylemek istedi?

Hiç zannetmem. Mebuslarını sadece birer kukla addettiğini bir defa daha «Beyefendi hazretlerine arz» ediyor. — D. N.

New York Fuarına davet edildik

Ankara, 17 (Cumhuriyet-Teleks) — 1964 yılı ilkbaharında açılıp 1965 yılına kadar devam edecek olan New York Dünya Fuarına memleketimiz de dâvet edilmiştir. Fuar New York şehrinin 300 üncü kuruluş yıldönümünü kutlamak ve o tarihten bu yana ilim ve fende erişilen büyük ilerlemelerle bir çok yenilikleri tanıtmak gayesiyle açılmaktadır.

27 Mayısa doğru..

Geçen yıl bugün

★ Turgutlu'ya giden Menderes, yaptığı konuşmada, Üniversite profesör ve öğrencilerine sert bir lisanla çatmıştır.

Menderes, Üniversite öğretim üyeleri için şöyle demiştir :

«Onlar, Üniversiteyi Çin Sedleriyle çevrilmiş bir papalık zannediyorlar. Hayır, sırası gelince onların kürsülerinin dibine kadar girerek (Ne yapıyorsunuz?) diye sorarlar. Bunlar cüppelerini bir zırh gibi sırtlarına geçirirler, devletin işlerine karışırlar. Ne imiş?.. Muhtariyet varmış. Ne imiş o muhtariyet.. Olur mu bu. Ben onlara hatırlatırım. Bugün hürriyet, hürriyet diye bağıran çocuklara eski devirde, tek parti hâkimiyetinin nazariyelerini okuturlarken nerede idi bu hocalar. Onlar benim bu sözlerimi dinleyince mahçup olacaklardır. Şimdi ise, fırsatçılık, kaptıkaçtıcılık yaparlar. Hürriyet kahramanı geçinirler. Yağma yok..»

Menderes, bundan sonra sözü Üniversite öğrencilerine getirmiş ve şöyle devam etmiştir :

«Öğrencilere gelince, sınıflarında döne döne başları dönmüş, 35 yaşına gelmişler, hâlâ analarına bir lokma bile ekmek temin edemezler. Bunlar Üniversite üniversite diye verirler yaygarayı. İstanbul sokaklarına taşarlar. Nedir o Üniversite senatosu? Bir sürü genç elemanı nefes alamaz hale getirmiştir. Onlar evvelâ Üniversitesinin içinde hürriyeti kaldırmışlardır. Şimdi bana kızarlar ama onların bu teşebbüsleri hüsrana uğrayacaktır. Unutmasınlar ki, bu hareketleriyle Adnan Menderes'e değil, millet iradesine hücum ediyorlar. Bu hareketleriyle Adnan Menderes'i değil, D.P. iktidarını değil, bütün Türk Milletini tek vücut halinde karşılarında bulacaklardır.»

★ Bugün İstanbul, Ankara ve İzmir'deki Toplu Basın Mahkemelerinde 21 basın davasına birden bakılmıştır.

★ Örfi İdare Kumandanı Orgeneral Fahri Özdilek imzalı bir tebliğ ile Akşam Gazetesinin 20 gün müddetle kapatıldığı bildirilmiştir. Bildiride, gazetenin 18 mayıs günü iki ayrı baskı yaptığı ileri sürülmektedir.

Merkez Bankasının döviz alacağı

Merkez Bankasının haftalık vaziyetlerinden anlaşıldığına göre, geçen yıl sonunda memleketimizin hariçten alacaklı olduğu döviz yekûnu bir milyar 64 küsur milyon lira mukabilinde iken bu rakam 6 mayıs 1961 de 849 milyon 571 küsur bin liraya düşmüştür.

Buna mukabil 1960 sonunda memleketimizin harice olan döviz borcu da 1 milyar 954 küsur milyon liradan 1 milyar 523 küsur milyon liraya düşmüştür.

Bu hesaba göre her ne kadar döviz mevcudu 315 milyon lira gerilemişse de döviz borçlarımızda 431 milyon lira eksilmiştir.

Şoförlerin vereceği vergiyi cemiyetleri takdir edecek

Ankara, 17 (Cumhuriyet-Teleks) — Türkiye Şoförler Federasyonu ve İstanbul Şoförler Cemiyeti tem silcileri bugün Maliye Bakanı Kemal Kurdaş'ı makamında ziyaret ederek bir süre görüşmüşlerdir. Bakan, temsilcilere, şoförlerin ödiyeceği verginin üçüncü sınıf olarak tayiniyle bunun takdirinin cemiyet teşekküllerine bırakılacağını ifade etmiştir.

Bakan, sadece şoförlerin değil, Türkiyedeki bütün esnafın ödiyeceği verginin tâyini ve takdirinin esnaf teşekküllerine bırakılacağını açıklamıştır.

İKTİBASLAR

Batı yardımı ve Türkiye buhranı

Manchester'de çıkan İngilterenin en mühim siyasi gazetelerinden Guardian'da gördüğümüz memleketimize ait tetkik ve tenkidleri ihtiva eden bir makaleyi aynen aşağıya alıyoruz:

1948 senesindenberi Birleşik Amerika tarafından Türkiyeye üç milyar doları mütecaviz iktisadi ve askeri yardım akıtılmıştır. Bunun karşılığı daha hür bir ekonomi ve demokrasi tesisine çalışmak olacaktı. Fakat geçen yıl her ikisi de hemen hemen çöker gibi oldu. O günden bugüne kadar da dâvayı kavramak ve meşgul olmak için pek az gayret sarfedildi. Herkes esaslı ve müessir bir şeyler yapılması lüzumunda müttefik, lâkin kimse bunların siyasi mânada neler olması gerektiğini bilemiyor.

Bugün Türkiye siyasi ve iktisadi bakımdan 15 yıl evveline nazaran daha zayıf bir halde bulunuyor. Zahirî gelişme manzarasına rağmen Batının yardımı bu çökün tüyü çabuklaştırmış oldu, çünkü bu yardım çözülmeyi intaç eden siyasete yardım etmiştir. Türkiyede ikinci bir Laos'un meydana gelmesinin önüne geçen sebep, sırf Türklerin Rusyaya karşı duydukları milli antipatidir.

Bir çok az gelişmiş memleketler gibi Türkiye pazarlığa imkân veren şimdiki yardım sistemini tercih etmektedir, çünkü durum ne şekil alırsa alsın para geliyor. Vakıa arada sırada Birleşik Amerika sarfiyatı gözden geçirmeyi tecrübe etti, lâkin geniş ölçüde tavsiyelerde bulunmak onun işlere karışması demek olurdu. Halbuki daha başlangıçtanberi Türkiye ve Amerikanın maksatları bağdaşamaz halde idi.

Kapitülâsyonlardanberi Türkler yabancıları ve onların müdahalelerini daima itimatsızlıkla karşılamışlardır. An'anevî müsamahakârlık ve misafirperverliklerine rağmen Türklerde bir aşağılık duygusu, harice karşı bir husumet ve hayal kırıklığı mevcuttur ve bu hisler âdeta millî bir maraz şeklini almaktadırlar. Halbuki bir çok Ortadoğu memleketinde dış krediye daima ihtiyaç duyulacaktır ve Türkiyede kalifiye erkek ve kadınların miktarı şimdiki gelişme seviyesine pek cevap verecek halde değildir. Bunun neticesi meydana çıkan durum bir nevi karışıklıktır ve bu hal bir milletten diğer bir millete doğrudan doğruya yapılan yardımın güçlüklerini ortaya koymaktadır.

Teknik bakımdan Türkiye hâlâ az gelişmiş bir memlekettir; halbuki büyük bir devletin bütün külfet ve iddialarının yükünü taşımaktadır. Nüfusuna nispetle dünyanın büyük ordularından birini beslemek külfeti de buna dahildir. NATO'nun bir üyesi ve CENTO'nun temel direği olmak sıfatiyle Türkiye, Batı hürriyetinin ve işbirliğinin bir nümunesidir ve bu memleket altından kalkamadığı ihtiyaçlar içinde bulunmaktadır. Kuvveti günden güne düşmektedir.

Muazzam inşaat projeleri, tamamlanamıyan yollar, coğrafî bakımdan hatalı, ve sadece siyasi prestij için kurulan fabrikalarla birlikte yürütülmek istendi. Yeni Türk fabrikalarının yüzde sekseninin lüzumsuz olduğu anlaşılmaktadır. Bunlardan bir çoğu kapasitelerinin yüzde ellisi nispetinde çalışmaktadırlar. Bazıları sırf siyasi maksatlarla yanlış yerlerde bina edilmiştir. Bundan başka mevcut fabrikalara ham madde temin edilmezken bir çok istihlâk maddesi ithal olunmuştur.

Yerinde kullanılması yolunda teminat mevcut olmıyan Batı yardımları siyasi menfaatlere ve partili dostlara gitmiştir. Son on senenin en muvaffak işi siyasi alanda yürütülmüştür. Dünya Bankası âzalarından birinin daha 1953 de dediği gibi bunun neticesi «iktisadî gelişmenin bir göstermeliği» şeklinde olmuştur. Vakıa iyi idare edilen bazı fabrika ve çiftlikler yok değil fakat fakirlik denizinin ortasında görülen bu bir kaç adacık iktisadî gelişmenin delili addedilemez.

Sosyal mesuliyet köylerde henüz mevcuttur, lâkin Batılı mânada sanayileşme nereye girdiyse orada çabuk kâr etmek, lükse kaçmak ve sosyal sanayi mesuliyetinden kaçınma görülmüştür. Buralarda sanayi inkılâplarının en berbat şekillerinden biri göze çarpmaktadır. Bunun da sebebi yardımların bir şartı olarak tam mânasiyle sosyal servislerin işlemesi keyfiyeti üzerinde durulmamış olmasıdır. İşçilere katlanılması gereken bir yük gibi bakılmaktadır; yüksek kârların yanında aşağı gündelikler, korkunç çalışma şartları ve çocukların istihdamı göze çarpmaktadır. Sendikalar zayıftır. Gittikçe kabaran enflâsyonla birlikte seviyeler arasında muazzam farklar meydana gelmiştir. Her ne kadar bazı sendikalar sınıf mücadelesini körüklemek suçuyla kapatıldı iseler de bu mücadelenin asıl sebebi gelir seviyeleri arasında gittikçe genişliyen uçurum olmuştur. Türkiyede serbest ekonominin gerekli koruyucu tedbirler almaksızın meydana gelmesi kapitalizmin en basit ve ham şeklini ortaya çıkarmıştır ki bu da halk kitleleri arasında bizlere dost kazandırmamıştır.

Zirai buhrana gelince, bu daha da endişe verici, hattâ uzun vâdeli bir görüşle ümitsiz bir durumdadır. Toprak reformuna sırtını çeviren hükümet çiftçi ve köylülere hemen hemen hudutsuz kredi verdi. Fakat bu hal fakirliği ortadan kaldırmadığı gibi zirai çözülmeyi de çabuklaştırmış oldu. Sıhhî şartların ıslâhı ve sıtmanın yok edilmesi sayesinde çocuk vefiyatının önüne geçilmiş ve nüfus çoğalması dünyada en yüksek seviyelerden biri olan yüzde üçe ulaşmıştır. Zirai istihsal artmıştır, lâkin memlekette süratle artan istihlâke ve ihracat ihtiyaçlarına cevap veremediğinden, millî felâket vüsatini iktisap eden bir buhran şeklini almıştır.

Ziraatin makineleşmesi süratle ilerlemiştir. 1947 de üç bin kadar traktör olduğu halde bugün kırk bin traktör mevcuttur. Ama nüfusun yüzde altmış beşi henüz okuma yazma bilmediğinden, modern teknik şartlarına intibak mümkün olamamış, bu yüzden makinelerin büyük bir kısmından randıman alınamamaktadır. Bundan başka Türkiyede 28 milyon keçi vardır ve bunlar orman tahribinde başlıca rolü oynamaktadırlar. Orman dâvasını yürütebilmek için bunlardan yüzde seksenini yok etmek gerektiği hesap olunmaktadır. Halbuki «sürü» Türkiyede hâlâ bir sembol kıymetini haiz olduğundan hükümetin böyle bir siyaseti köylüye nasıl kabul ettireceği bilinememektedir.

Toprak reformundan bahsedilince büyük toprakların tevziinden dem vurulmaktadır. Toprağın yüz de doksan dokuzu küçük çiftçilerin elinde olduğu halde iki milyon köylü ailenin elinde kâfi toprak yoktur. Hakikatte toprak miktarı köylünün ihtiyacının yarısına cevap verebilecek seviyededir. Bu şartlar altında Rusya tarafından yapılan komünist telkinlerin mânâ ifade etmeğe başlamasında şaşacak bir taraf kalmıyor.

Komünister, resmî çevrelerin kabul ettiklerinden çok fazla olmalarına rağmen komünist parti Türkiyede yasaktır. Bunun, siyasî parti kurulması yasağından daha geniş mânası vardır, çünkü komünist yasağı siyasi muhalefeti boğmağa, iktisadî ve sosyal alanda ciddî reformların önüne geçmeğe yaramıştır. Bir çok kimseler derhal esaslı bir şeyler yapılması fikrindedirler. Ancak senelerdenberi devam eden mânevi tazyikten sonra, müstakar bir hükümetin gittikçe artan bir yardım temin edeceği fikri umumidir.

Bununla beraber şimdiki halde durum daha da ümitsizdir. Çünkü mevcut çöküntüyü durdurmak için en ciddî tedbirlere ihtiyaç vardır. Fakat bu çeşit tedbirlere başvuracak bir hükümetin Türkiyede seçimleri nasıl kazanabileceği cayi sualdir. Bu böyle olduğuna göre de Türkiyenin bir tercih yapması gerekiyor: Evvelâ demokrasiyi mi yoksa ekonomisini mi geliştirmek lâzım? Batının iki başlı maksadı bu olmasına rağmen her iki hedefe birden ulaşmanın mümkün olacağı sanılamaz.

Türkiyeye Batı yardımının endişe verici bir iflâs olduğuna şüphe yoktur. Mali yardım sahasında an'anevî metodlarla birlikte kısa vadeli siyasi menfaat politikası öyle bir facia yaratmıştır ki bunun önüne gelişmemiş bir memleket olarak Türkiye ile birlikte bütün dâvayı tekrar ele alacak olan rengin Batı milletlerinin birlikte çalışmaları geçebilir. Eğer yapıcı yardım yapılması gerekiyorsa, eğer yabancı teknisyen ve müşavirler ixsetinefislerini rencide etmeden yardımda bulunacaksa ve eğer yükselen hayat standardı sadakadan ziyade çalışma imkânları üzerine bina edilecekse, dünya yardım teşkilâtlarının içinde yüzdükleri kargaşalığa bir nihayet vermeli ve bunlar rasyonel bir şekil almalıdır.

ALEV ve NEZİH İREZ
oğulları
ZEKİ ÇETİN'in
doğumunu dost ve akrabalarına müjdelerler.
Zeynepkâmil 16/5/1961

İSTANBUL KÂĞIT TÜCCARLARI DERNEĞİNDEN
Derneğimizin kurucularından ve Umumî Kâtibi, piyasamızın tanınmış kâğıt tüccarlarından,
MEJDİ EREN'in
vefatını teessürlerimizle bildiririz. Kıymetli meslek arkadaşımızın cenazesi 18 mayıs perşembe günü öğle namazını müteakip Teşvikiye Camiinden kaldırılarak Zincirlikuyu mezarlığında ebedî istirahatgâhına tevdi edilecektir. Dernek âzalarımızın merhuma olan son vazifelerinde bulunmalarını rica ederiz.

Sayın Doktor ve Eczacılara
bella sanol®
ergo sanol®
ferro sanol®
İthal ve tevzi edilmiştir
Karadeniz Ecza Deposu
P. K. 65, Samsun

Hadiseler arasında FELEK

Kemer meselesi..

Maliye Vekili Beyefendi Odalar Birliği kongresinde söz alarak iktisadiyatımız için çok ehemmiyetli ve faydalı noktalarda âmme efkârını tenvir etti; teşekkür ederiz. Siyasi olmaktan ziyade iktisadi olan bugünkü krizin çözülmesine böyle konuşmaların hele Maliye Vekilinin konuşmasının çok yardımı olur

Muhterem Vekilin söylediği sözler arasında bize ferahlık veren maddeler var. Meselâ fiyatların istikrarı dâvası. Gerçi bu kolay kolay tahakkuk edecek bir şey değildir ama istenmiş ve niyetlenmiş olması da bir kâr ve bir müspet adımdır. Çünkü düşük iktidarın fiyat politikası daima yükselen fiyat politikası idi. Ben Maliye Vekili Beyefendinin bu fiyat istikrarının sağlanması için ücret, enerji, vergi, ham madde gibi maliyet unsurlarının pahalılanması meyline karşı kovacak kadar kuvvetli olmasını cân-ü gönülden temenni ederim. Bugün gerçi bir kısım eşyada fiyat durgunluğu, hattâ bir kısım mamullerde düşüklük vardır; ama bu alış-verişin durgun olmasındandır. Bugünkü tutukluk geçip tedavül artınca fiyatların yükselmesi ve yükselince ücretlere zam talebi hulâsa fiyat artışına müessir âmillerin hareket geçmesi ihtimali kuvvetlidir. Buna dayanmak lâzım.

Diğer bir nokta da küçük bankaların birleşmesi hususudur ki; biz de öteden beri bunun taraftarıyız. İstanbulda tekerrür bakımından en çok mağaza kundıracı, sonra mahallebici dükkânları idi. Son 6 - 7 senedir bunlar arasına bankalar da karıştı.

Bir radyo skecinde bir Ermeni hanımı bir yeri sağlık verirken:

— Köşeyi dön bakkal var. Bakkalın yanında panga.. Pangamın yanında zobacı, onun bitişiğinde bir panga daha.. Sonra efendim aktar vardır. Aktardan sonra kundura.. Kunduracının yanında bir panga daha..

Ve böylece bir enflâsyon öforisinin, trajî-komik tablosunu çizer..

Bu ciddî mevzuu şu şaka ile hafifleterek Maliye Vekilimizi bu hususta naçizane takviye ettikten sonra gelelim kemerlerin sıkılmasına..

Vallaha! Zannederim bugünkü kadar kemerlerin sıkıldığı bir devir az görülmüştür. Piyasada günlük gıda ve ihtiyaç maddeleri müstesna diğer ticaret şubelerinde şayanı endişe bir durgunluk vardır. Zannederim ki sayın Kurdaş'ın Odalar Birliği kongresinde konuşmasından maksat da bu durgunluğa biraz hareket vermektir. Buna muvaffak olmasını evvelden temenni etmekle beraber bütün sebep ve çarelerin de kendi elinde, tasarrufunda olmadığına işaret etmeği doğru görürüz.

Bugünkü krizin sebepleri çoktur; fakat başta gelen psikolojik tereddüttür. Bunun arkasında geçen devrin, kötü politikasının tortuları ehemmiyetli bir yekûn tutar. Doğrusunu söylemek lâzımgelirse bu kriz ihtilâlden çok daha evvel başlamıştır ve hattâ ihtilâli tâcil bile etmiştir; çünkü düşük iktidar iktisadî bozukluğun farkına varmasını susturmak için Anayasayı bütün hürriyetlerle birlikte kaldırmaya teşebbüs etmiştir. Sebep bu!

Ve ihtilâl gelince tabii her şey durmuştur. Bugün piyasada mal vardır. Mağazalar, fabrikalar, depolar yerli ve ithal mallarıyle doludur. Para hacmi de sirkülâsyona yetecek miktardadır. Ama herkes parasını cebinde saklamakta ve kıtkanaat sarfetmektedir. Bu da eski krizi artırmıştır, Veresiye mal satılamaz olmuştur. Evvelden bir sözüyle yüzbinlerce liralık mal kaldıran bir tüccar bugün bonosunu ödememekte ve alacaklısına:

— Canımı alacak değilsin ya!. Ne yaparsan yap! demektedir.

Çünkü ona da müşterisi aynı şekilde cevap vermektedir. Piyasada vahim bir «vecibeye riayetsizlik» ahlâkı yerleşmiştir, Kanunlar bunun önüne geçecek kuvvette değildir. Herkes bir şey beklemektedir. Bu beklenen şey de istikrar ve vuzuhtur.. Onu da ancak seçimle gelecek bir hükûmet yani normal idarenin kurulusu sağlayabilir. Binaenaleyh kemerlerin sıkılması tavsiyesi krizin eksilmesine değil, artmasına sebep olur. Kimsenin israf ettiği yok ki tasarruf tavsiye edelim. Bilâkis halka gelecek hakkında teminat verici sözler ve kararlar verip parasını harcamaya teşvik etmek gerekmektedir.

Bu arada banka kredilerinin artırılması ve faizlerin indirilmesi faydalı şeylerdir. Deposunda milyonlarca malı varken vergi borçlarını küçük taksitlere bağlıyacak kadar «nakit» siz kalmış olanların bu sıkıntılarını ve diğer âcil para ihtiyaçlarını banka kredileriyle karşılaşmaları mümkün olacaktır. Ama bunun da semereli ve tesirli olması yine alışverisin «küşayiş» bulmasına bağlıdır. Mevzu geniştir. Bizim bu hususdaki salâhiyetimiz de pek dardır. Ama yine de piyasa ile alâkalı bir sokak adamının bile bildiği bu hususları arzda fayda mülâhaza ettik. Bizce bugün paranın yerinden oynaması, keselerin ağzının açılması, ticari söz ve vecibelerin iadei itibar etmesi ve müşterinin gelecekten emin olması krizin giderilmesini sağlıyacak çarelerdir, Bunları da, Maliye Vekili Beyefendinin ifade ettikleri gibi, tüccarlar, sanayiciler değil, ancak hükûmetin umumî tutumu gerçekleştirebilir.

B. FELEK

AVUKAT ARANIYOR
Müessesemizde daimi çalışmak üzere yazıhanesi bulunmıyan bir bayan avukata ihtiyacımız vardır. Müracaat : Sirkeci Büyük Postahane karşısı Muhzirbaşı Sok. Merkez han kat 1 de 1001 Çeşit Valon Müessesesine.

TEŞEKKÜR
Ölümü ile bizleri sonsuz acı içinde bırakan eşim ve sevgili babamız
Bay GARBİS KİREMİTÇİYAN'ın
(Hekim Tel Dokuma Fabrikası) ortaklarından)
cenazesine iştirak eden, çelenk gönderen, hayır müesseselerine teberrü edenlere, telgraf, telefon ve mektupla taziyede bulunan akraba ve dostlara ayrı ayrı teşekküre teessürümüz mâni olduğundan gazetenizin delâletini rica ederiz.
Eşi: Dul Bayan Beatris Kiremitçiyan,
Evlâtları: Vahan ve Arman

ÖLÜM
Bankamız Teftiş Heyeti üyelerinden Başmüfettiş
ORHAN SEFERCİOĞLU
17/5/961 günü genç yaşında hayata gözlerini kapayarak aramızdan ebediyen ayrılmıştır. Cenazesi 18/5/961 perşembe günü öğle namazını müteakip Hacı Bayram camiinden kaldırılacaktır. Merhuma Tanrıdan rahmet, kederli ailesine ve mensuplarımıza başsağlığı dileriz.
T. C. Ziraat Bankası

VEFAT
Eski Evkaf Umum Müdürlerinden merhum Şemsettin Dikmen ve Melek Dikmen'in kerimesi; Vedat, Sedat ve Mecdi Dikmen'in ablaları, Sümerbank Alım ve Satım Müessesesi şeflerinden Refet Eroğlu'nun eşi, İstanbul Müftülüğü muraklplarından Yusuf Ziya Sağlam'ın kayınvalidesi, Beyhan Sağlam'ın annesi
FATMA MELÂHAT EROĞLU
Tanrının rahmetine kavuşmuştur. Cenazesi 18/5/961 bugünkü perşembe günü öğle namazını mütaakıp Bostancı camiinden Kaldırılarak İçerenköy kabristanına defnedilecektir Mevlâ rahmet eyliye.

Beyoğlu LALE Sinemasında Bugün suareden itibaren KORKUNÇ TUZAK (Orijinal)
Mark Stevens - Jean Kent

Kadıköy SÜREYYA Sinemasında Bugün suareden itibaren MÜCADELE TEPESİ
GREGORY PECK — HARRY GUARDİNO
ALTIN TROMPET
LOUİS AMSTRONG - W. J. HANDY — EDWARD R. MUROW

KAYIP — Şehremini Orta Okulundan aldığım pasomu kaybettim. Hükümsüzdür.
1. J No. 105 Saliha Abdullahoğlu

139 KOTA
Sıra numarasında kayıtlı hiçbir motörde bulunmıyan TEC TRONİC manyetolu Amerikan harika LAUSON benzin motörleri proforması için müracaat.
ALEM KOL Şti.
Ömeraga Sok. 4/3 Galata İstanbul - Tel: 44 94 33

BÜYÜK ŞÖHRET
MÜZEYYEN SENAR'ı
yalnız PERŞEMBE AKŞAMLARI saat 22,10 da
İstanbul Radyosunda
dinleyebilirsiniz.

Bebek'te
Bebek Koyunda
BEBEK RESTAURANT
Cuma gününden itibaren hizmetinize giriyor.
Mehtapta deniz üstü taras yemeği. Ucuz ve temiz.

İSTANBUL - ANKARA SEYAHATLERİNİZDE
PULMAN
TURİST OTOBÜS İŞLETMESİ
22.5.1961 PAZARTESİ GÜNÜNDEN İTİBAREN
Muntazam gece servislerine de başlıyacağını BİLDİRMEKLE ŞEREF DUYAR.
İstanbul Terminal 44 84 71 - 44 34 31
Ankara Terminal 11 80 00 - 11 96 63

YURD HABERLERİ

Askerî depoların civarında dolaşan şüpheli bir şahıs nöbetçiler tarafından yakalandı

İzmit, 17 (Telefonla) — İzmitin Saner otelinde yatıp kalkan 38 yaşlarında Salâhattin Yılmaz adındaki bir şahıs, dün gece yarısı şehrimiz Doğukışla mevkiindeki askeri depolar dahilinde şüpheli bir vaziyette dolaşırken nöbetçi erler tarafından yakalanarak nezaret altına alınmış ve tahkikata başlanmıştır.

Tahtakurusunu yakmak isterken evi yaktı

Kuyucak, 17 (Telefonla) — Acar köyünden Hüseyin Çalışkan adında bir şahıs, tahtakurularını öldürmek gayesi ile, yatak odasına bir teneke gaz dökerek ateşlemiştir. Alevler bir anda etrafı sarmış ve ev tamamen yanmıştır.

Kocasından haber alamayınca intihar etti

Kuyucak, 17 (Telefonla) — Bozdoğan ilçesi Saçkıran köyünden 19 yaşında Müzeyyen Kırcan adındaki kadın, askerde bulunan kocasından bir süreden beri haber alamadığından yeise kapılmış ve intihar etmiştir.

İhtilâlciler ile Amerikan makamları arasındaki irtibat dün kesildi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

temaslarına son vermiştir.

Öteyandan Kore Cumhurbaşkanı Yun Bo Sun, bu sabah sırayla Ayan Meclisi ile, ihtilâl komitesi başkanlarını kabul etmiştir. Bu görüşmeler hakkında en ufak bir açıklama dahi yapılmamıştır. Bu temasların yeni hükümetin kurulması ile ilgili bulunduğu tahmin edilmektedir. Bu arada Güney Kore ihtilâl komitesi, eski Başbakan Çang Myon hükûmetinin bütün üyelerini acele olarak Cumhurbaşkanlığı sarayına gelmeğe davet etmiştir. Komite bakanların güvenliğinin temin edileceğini bildirmiştir. Komite ayrıca, bakan yardımcılarını bağlı bulundukları bakanlıklara giderek çalışmağa başlamağa davet etmiştir.

Başşehirde tam bir sükûnet hâkimdir. Bununla beraber ihtilâlci birliklerin şehir içinde siperler kazmaları dikkati çekmektedir. Bu hazırlık askeri cuntanın başşehrin ortasında mücadeleye girişmeğe niyetli olduğunu göstermektedir.

Başbakan hâlâ ortada yok

Kore Başbakanı Çang Myon hâlâ ortaya çıkmamıştır. Başbakanın ihtilâl komitesinin yaptığı çağrıya cevap vermeyişi kendisinin askeri cunta ile işbirliği yapmak istemediği şeklinde yorumlanmaktadır. Nitekim son dakikada açıklandığına göre, Cumhurbaşkanının eski hükûmet erkânı ile askeri ihtilâlcilerin arasını bulmak için yaptığı teşebbüsler de tam mânasiyle akim kalmıştır. Yalnız beş bakan işbirliğine rıza göstermişlerdir. Bunlar sarayda nezaret altına alınmışlardır.

Ordunun bir kısmı tarafsız kalıyor.

İhtilâl hareketine katılmıyan Birinci Ordu Kumandanı General Lee, ihtilâl komitesinin yaptığı davete cevap vererek, politikaya katılmak niyetinde olmadığını bildirmiştir. General Lee emrindeki birliklerle birlikte tarafsız kalacağını ayrıca açıklamıştır. Bu durum karşısında ihtilâli yapan ordu birlikleri tutumlarını biraz daha sağlamlaştırmıştır.

İhtilâl komitesini halen uğraştıran birinci derecede mesele, iktidardan düşürdükleri kabine üyelerinin istifalarını sağlamaktır. Nerede gizlendiği bilinmiyen Başbakanın üzerine bu derece düşülmesinin bir sebebi de bir an evvel onun da istifasını temin etmek endişesinden doğmaktadır.

Bugün akşama doğru, askerli kuvvetlerle birlikte polislerin de görünmesi halk arasında memnunluk uyandırmıştır. Halkın ihtiyatı elden bırakmamakla beraber, ihtilâl hareketine, Amerikalı General Magruder'in iddiası hilâfına sempati duyduğu anlaşılmaktadır. Bilindiği gibi buradaki Amerikan kuvvetlerine kumandanlık yapan General Magruder, Amerikan elçiliğinde tertip ettiği bir basın konferansında, ihtilâl hareketinin bütün Koreye hâkim olmadığını, halkın bu hareketi desteklemediğini söylemiştir

Amerikanın tutumu

Birleşik Amerikanın Seul elçiliğine mensup bir sözcü, Amerikanın Başbakan Çang Myon hükûmetini meşru hükûmet olarak tanıdığını ve gerek Seul Büyükelçiliğinin gerek Birleşmiş Milletler Kumandanlığının ihtilâl hareketine, Birleşmiş Milletler Kumandanlığını hiçe sayan yetkisiz bir askeri cunta nazarı ile baktığını söylemiştir.

Diğer taraftan Washington'daki yetkili Amerikan idarecilerinin Güney Koredeki olayları son derece endişeli gözle takip ettikleri bildirilmektedir Bunlar bir yorumda bulunmaktan kaçmakla beraber durumun hâlâ vâzih olmadığını da ima etmektedirler.

Başkan Kennedy Kanadaya hareketinden evvel Koredeki durum hakkında genis bilgi almıştır.

SON DAKİKA :

Birinci ordu, ihtilâlcileri destekliyor.

Londra, 17 (R.) — Seul radyosu bugün geç vakit verdiği bir haberde güney eyaletindeki bazı askeri birliklerin de ihtilâl komitesini desteklerini bildirmiştir.

B.B.C. nin Güney Kore'deki muhabiri de askeri ihtilâl komitesinin durumunu daha da kuvvetlendirdiğine işaret etmiştir.

Aynı radyo daha sonra, Güney Kore'nin Komünist Kore sınırında nöbet tutan birinci ordunun da Juntayı desteklediğini bildiren bir mesaj yayınlamıştır Bu mesajın da birinci ordu kumandanı General Lee «memleketin ve milletin selâmeti namına bütün Koreliler ihtilâli desteklemeğe dâvet ediyorum» demektedir.

Kore meselesinde Amerikan Dışişleri Bakanlığının tutumu

Washington 17, (a.a.) — Dışişleri Bakanlığı sözcüsü bugün, Güney Kore'deki Amerikan kuvvetlerinin bu ülkedeki siyasi buhrana karıştırılmadığını ve karıştırılmıyacağını bildirmiştir.

Sosyete hanımları Yeşilköy'ü doldurmuşlardı

— Bastarafı 1 inci sahifede —

orijinal şapkayı artık İstanbul'da sık sık görebileceğiz.

Sabahın erken saatlerinde hava alanını dolduran meraklılar ekseriyetini (Diba başlı) ve çok şık bayanlar teşkil ediyordu - pencere önlerini tutmuşlar, büyük bir merak ve heyecan içinde uçağın gelişini bekliyorlardı. Bu arada pisteinmek için müsaade alamıyanların teessürleri âdeta yüzlerinden anlaşılıyordu. Bir ara, bayanların yanlarına sokuldum. Birbirlerine, «acaba başında ne var?», «Saç nasıl?», «Nasıl bir elbise giymiş», «Şahın yanında nasıl duruyor?», «Bebeğini beraber götürüyor mu?» suallerini birbiri ardına sıralıyorlardı.

Şah ve Diba'yı getirmekte olan uçak, görününce, aşağıdakiler piste koşmaya başladılar, yukarıdakilerin ise, âdeta birbirlerinin omuzlarına çıkar gibi bir halleri vardı. Kıraliçe, uçağın kapısında görününce, bayanların heyecanları görülmeğe değerdi.

Mütebessim bir çehre ile merdivenleri inen Diba, protokola dahil zevatın ayrı ayrı ellerini sıktıktan sonra Şahla beraber, etrafındakilerin mütecessis bakışları arasında, şeref salonuna ilerlerken, yukarı salondan alkışlıyanlara da elleriyle selâm vermeyi ihmal etmedi. Misafirler, salonda istirahat ederlerken Diba'nın oturuşunu görmek için içeriye girmek istivenlerin yine ekseriyetini bayanlar teşkil ediyordu. Misafirler, istirahat ededursunlar, etraftan gelen sesler hakikaten dinlenmeye değerdi. Aman Yarabbi, bir kaç dakika içinde nelere dikkat etmemişler. Yok efendim, çantası küçükmüş, rujunun rengi hârika imiş, şapkası çok çok şahane imiş, elbisesine hiç lâf yokmuş. Dahası var, elbisesi o kadar şahane dikilmiş ki, hamile olduğu belli olmuyormuş.

Dün Yeşilköye gidenleri yarından itibaren İstanbul terzi ve şapkacılarında görmeyi bekliyelim. Birkaç güne kadar caddelerde bakalım, kaç yüz Diba şapkası ve bej Fransız keteni döpiyes ile karşılaşacağız.

Doğan Keçecioğlu

Almanlar, Güney illerimizde televizyon istasyonu kuracak

Ankara, 17 (Cumhuriyet-Teleks) — Alman hükümeti tarafından hibe olarak yurdumuzun güney illerinde kurulmak istenen televizyon istasyonu ile ilgili tetkik ve temaslarda bulunmak üzere, Federal Almanya Basın-Yayın ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı Dr. Hans Stereckel memleketimize gelmiştir.

Bilindiği gibi Almanlar, güney illerimizde 2 milyon liraya mal olacak ve 150 mil kareye yayın yapabilecek bir istasyonu hibe olarak kurmak istemektedirler. Bu istasyonun neşriyatı, bilhassa Toroslar üzerine kurulacak röle (ara) istasyonlarla memleketin her tarafından takip edilebilecektir.

İlk tetkikler neticesinde istasyonun daha ziyade öğretici yayınlar yapmasının uygun görüldüğü ve güney illerinde kurulacak bu istasyon vasıtasiyle bilhassa Ortadoğuda Batı blokunun müessir bir yayın organına sahip olacağı bildirilmektedir.

Bu konuda bilgisine başvurduğumuz Alman Basın-Yayın ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı Dr. Hans Stereckel şunları söylemiştir:

«Kurulacak televizyon istasyonları ile halen faaliyette bulunan radyo istasyonlarının ıslâh edilmesi için hükümetiniz ile temas halindeyiz. Müzakereler önümüzdeki günlerde sonuçlanacaktır. Bu gün Milli Birlik Komitesi üyelerinden eski Basın-Yayın Genel Müdürü Ahmet Yıldız ile bu konuda bir görüşme yaptık. Anlaşmaya varıldığı takdirde televizyon istasyonlarını hemen kurmağa başlıyacağız.

Almanya, dostu bulunan Türkiyeye her sahada elini uzatmak kararındadır.»

Alman Basın-Yayın ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı, Milli Birlik Komitesi üyesi Ahmet Yıldız'dan başka, Basın-Yayın ve Turizm Genel Müdürü ile uzun süren bir görüşme yapmıştır.

İSTANBUL - ANKARA
Seyahatlarınızı
her gün sabah ve akşam
MENGENLİ
Otobüsleri ile yapınız.
Taksim Divan Oteli karşısı
Tel: 47 70 26

DOKTOR
Tarık Ziya Kırbakan
Deri, Saç ve Zührevî
Hastalıklar Mütehassısı
İstiklâl Cad Parmakkapı
No. 66 — Tel: 44 10 73

İran Şahı ve Kıraliçesi Yeşilköyden geçtiler

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

ta, saçları kulaklarını örtecek şekilde taranmış ve başında kaplin, geniş bir şapka bulunan Farah Diba, kendisini takip etmiştir. Bu arada Kıraliçeye Bayan Jale Tulga tarafından bir buket verilmiştir.

Şah ve Diba protokola mensup zevat ile tanıştıktan sonra hava alanı şeref salonuna gelmişlerdir. Bilhassa Şah Rıza Pehlevi'nin memleketimize yapmış olduğu eski ziyaretlere nispetle biraz zayıfladığı ve yine Kıraliçenin resimlerde görülen silüetinden çok daha güzel bir vücuda, mat bir tene, tatlı bir tebessümle birlikte hoş bir görünüşe sahip olduğu belli oluyordu.

İstirahatleri sırasında Şah ve Kıraliçe memleketimizde bulunan CENTO askeri temsilcisi Orgeneral Batman Kılaç, Norveç Büyük Elçisi, Vali Tulga, Bayan Tulga ve General Tural ile görüşmüşlerdir.

Şahın maiyeti erkânı arasında bulunan Saray Nazırı Muhsin Karagözoğlu, seyahatin 10 gün kadar süreceğini, Norveçte 3 gün resmi ve 4 gün de özel olarak kalınacağını ve Veliahtin Tahranda anne-annesiyle birlikte olduğunu söylemiştir.

Şah, basın mensupları ile memleketimizden hususi olarak geçmekte olduğunu bildirerek görüşmemiştir.

Saat 12.50 de Yeşilköyden ayrılan İran Şahı Rıza Pehlevi ve Farah Diba ile yapmış olduğu görüşme hakkında Vali Tulga:

«Şah, halkımıza karşı olan büyük sevgisini belirtti. Halen inşa edilmekte olan Türk - İran demir yolunun temin edeceği faydalar üzerinde durdu.» demiştir.

Tüccarın, Maliye Bakanından kredilerle ilgili sualleri

— Bastarafı 1 inci sahifede —

cek yeni bir kanunun hazırlanmasını ve iç piyasada tedbir alınmaz sa kapanacak müessese sayısının yakında 40 - 50 bini bulacağı, işsizliğin önlenmesini, ihracatın sür atle geliştirilmesinin şart olduğu, zirai istihsalâtımızın arttırılması için de sun'i gübre fabrikalrının kurulması, meskenlerde olduğu şekilde sanayi tesislerinde de muafiyet tanınması, teknik lisans olmadan piyasaya mal sürülmesinin önlenmesi ve dış piyasalara uygun bir fiyat tarifesi tatbik edilmesi istenmiştir.

Bu arada gerek memleketimiz içinde ve gerekse memleketimiz dışında ulaşım işlerinin pahalı olmasının malların fiyatına tesir ettiği ve buna bir hal çaresi bulunması istenmiştir. Ham madde tahsisinde gümrük indirimi yapılması ve Müşterek Pazara katılmamızın zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Müteakiben, çalışmalara komisyonlar halinde devam edilmiştir.

Bütün İstanbul, dün gece karanlıkta kaldı

— Bastarafı 1 inci sahifede —

zünden, İstanbul Radyosu yayınına 5 dakika ara vermiştir. Bu arada Yeşilköy Hava Alanı 15 dakika karanlıkta kalmış ve kendi jeneratörünün çalışmasiyle ışıklandırılmıştır. Arızanın kasıtlı olarak mı, yoksa teknik bir sebepten mi meydana geldiği tahkik edilmektedir.

Diğer taraftan, dün gece Eskişehir'de de elektrikler, aynı şekilde ve aynı zamanda genel olarak sön düğünden, bütün şehir 5 dakikadan fazla karanlıkta kalmıştır. Eskişehirdeki bu cereyan kesilmesinin, Kuzeybatı Anadolu'dan gelen elektrik hattındaki arızayla ilgili olduğu sanılmaktadır.

SAYIN DOKTOR VE ECZACILARA
Deri, Şeker, Karaciğer, Böbrek
ve diğer tuzlu yemek yiyemeyen
hastalar için SODYUM KLORÜRSÜZ
zararsız tuz
SELDİYET
(PERHİZ TUZU)
PİYASAYA ARZEDİLMİŞTİR

Otomobil kongresi sona erdi

Kongrece otomobil endüstrisinin kurulması lüzumlu görüldü

Ankara, 17 (Cumhuriyet-Teleks) — Makine Mühendisleri Odasının otomobil endüstrisi kongresi bugün komisyon raporlarının müzakere edilmesinden sonra kapanmıştır.

Müzakere konusu olan komisyon raporları şöyledir:

Sebepler komisyonu: İstikbalimizin iktisaden emniyet altına alınması için bir an önce sanayileşmemiz ve asgari 500 milyon liralık olan yıllık taşıt ihtiyacımızın karşılanabilmesi için de motörlü taşıtlar endüstrisinin kurulması zorunludur.

Taşıt imali ve mevzuat komisyonu: Bu alanda görev alacak özel ve resmi sektörde olmak üzere halen faaliyette bulunan atelyeler hariç 36 müessese olduğu tesbit edilmiştir Ayrıca gümrük, kurumlar vergisi amortisman, bina ve arazi vergileri, demir başlar vergisi, tesislerin tevsii ve istihlâk resimleri hakkında yürürlükte bulunan ve mevzuatta ve iş kanunlarında taşıt endüstrisinin kurulabilmesi için gerekli değişiklikler yapılmalıdır.

Gerek parça adedi ve gerekse fiyat bakımından taşıt endüstrisi ile ilgili işlerin % 60 ı memleket için de yapılmaktadır.

Fiyat ve rantabilite komisyonu: Memleketin taşıt ihtiyacının rantabl bir çalışmaya elverişli olduğunu, Avrupa ve Amerikada çok büyük sayıda imalât yapanlara nispetle daha düşük kapasite ile çalışan fabrikaların dahi rantabl çalıştığını örneklerle tesbit etmistir.

Dinde reform iddiaları dün Mecliste gürültülere yol açtı

— Baştarafı 1 inci sahifede —

fat Çini gündem dışı söz istemiş ve kürsüye gelerek, Kadircan Kaflı'nın Tercüman Gazetesinde yazdığı «Dinde Reform» yazısı ile kötü propagandalara sebep olduğunu söylemiş, bu şekilde hareket edenlere karşı şiddetli tedbirler alınması gerektiğini ifade ile şu konuşmayı yapmıştır :

Rıfat Çini'nin konuşması

«Biz bir şahsî ihtirasın ilerlediği felâket uçurumunun kenarından muazzam tarihi hâdiseler neticesi kurtarılan memleketimizde milletimizin tekrar sükûn ve huzura kavuşmasını temin için gereken tedbirleri almak üzere burada aylardır geceli gündüzlü bir çalışma yapmaktayız. Bundan böyle tarih boyunca Türk milletinin bütün fertleri arasında yalnız kardeşlik hislerinin hâkim olmasına, vatandaşın, iyi niyetinin bazı fena düşüncelerin istismarına ebediyen son verilmesine gayret ettiğimiz bu mukaddes çatı dışında bu gayelere muhalif olarak estirilmek istenen rejim, Devlet ve Meclis aleyhindeki havayı sizlere aksettirmek en tabii vazifemdir

Meclisimizin vazifeye başladığı günden itibaren her gün muhtelif vatandaşların gönderdiği muhtelif fikir ve kanaatlerini gösteren kitap, broşür ve mektupları hepimiz almaktayız. Bu cümleden olarak (Dinde Reform) adlı bir kitap da bizlere gönderilmişti. Gördüğünüz gibi, gayet ustaca ve kötü niyetle tertiplenmiş bir mesele Yüksek Meclisinize maledilmekte ve efkârı umumiyede memleketin en ücra köşelerine kadar böyle bir kanunun hazırlandığı intibaı maalesef bazı siyasi teşekkül mensupları tarafından ceplerde taşınan nüshalarla her köşe başına zehir taşımak tadır.»

Çini, daha konuşmasına başladığı dakikalarda Meclisin hemen tamamı açıklanan bu duruma karşı cephe almış ve etraftan olaya sebep olan temsilciye ilk defa sitem şekilli lâflar atılmağa başlanmıştır. Ancak Kadircan Kaflının devamlı olarak tebessüm etmesi ve etraftakileri âdeta daha çok konuşmağa etşvik eder hali bir anda Meclisin sinirli bir havaya bürünmesine sebep olmuş ve etraftan :

Meclis karışıyor

«Utanmıyor musun bu iftiralarda bulunmağa, fikirlerinle memleketi zehirlemek istiyorsun» sesleri yükselmeye başlamıştır.

Devamlı gürültü ve atışmalar içinde konuşmasını bitirmeğe çalışan Rıfat Çini:

«Kadircan Kaflı böyle karşı bir fikir serdettikten başka yazısının son cümlesinde de Yüksek Meclisinizi «tham altına sokmuştur. Kaflı pekâlâ bilir ki, memleketin mümtaz ve aklı selim sahibi evlâtlarının bulunduğu Meclisten kendisinden başka hiçbir üye böyle deli saçmalarına inanmaz. Milletimizin en hassas olduğu bir mevzua Yüksek Meclisimizi karıştırmanın doğrudan doğruya dini politikaya âlet etmek olduğunu takdir buyurursunuz. Bu durum karşısında Meclisinizde böyle bir tasarının bulunmadığının halk efkârına bir bildiri ile açıklanmasına Başkanlık Divanınca karar verilmesini rica ederken, bugün için hasbelkader en serefli bir mevkide hiç olmazsa bulunduğu müddetçe Kaflıdan ricam şudur: Devamlı ve sistemli bir şekilde yazmakta olduğu sözde dini koruyucu, hakikatte tezyif edici yazılarından vazgeçsin. Aksi takdirde bu ulvi çat.. terket.. lemiş, bu sırada söz almak üzere ayağa kalkan Kaflının üzerine ise Remziye Batırbaygil ile Şinasi Özdenoğlunun yürüdükleri görülmüştür.

Kaflı kürsüde

Ağır ithamlar altında kürsüye gelen Kaflı, yazısının anlaşılmamış olduğunu iddia edip, bir tasarının hem var hem de yok olduğunu söyleyince ortalık daha da karışmış ve Başkan bu sözün izahını isterken, Feyyaz Köksal:

«Nerede var?» diyerek kürsüye doğru atılmıştır. Başkan böyle bir tasarının mevcut bulunmadığını Kaflının açıklıyacağını söyleyerek ortalığı yatıştırmağa çalışırken, Kaflının mütebessim çehresine karşılık etraftan:

«Ciddi konuş, ciddi konuş. Sırıtma,» sesleri yükselmiş, bu arada C.K.M.P. liler de salonda birbirlerine girmişlerdir. C.K.M.P. li Kenan Esengil, bir ara yine C.K.M.P. li ve Kadircan Kaflı'nın savunucusu Mehmet Altınsoy'un üzerine yürümüşse de, arkadaşları tarafından tutulmuştur.

Başkan, bu şekildeki konuşmalara mâni olmak isterken Avni Doğan söz almış ve şunları söylemiştir:

«— Memleketin emniyeti bakımından bu meselenin tetkikinde fayda vardır. Bu bir ihtiyaçtır. Cebimde altı mektup var, hepsi bu şeni iftiraları açıklıyor. Maliyeti en aşağı bir lira olan bu kitap bir merkezden bedava, maksadı mahsusla dağıtılıyor. Anayasamızın referanduma sevkinden evvel alçakça tertip edilmiş bir propagandadır bu Kaflıya gelince durumu açıkça yazmamak ayıptır. Milli Birlik Hükümetini, heyetimizi ve rejimimizi yıkmağa kasti vardır.»

Gürültüler devam ederken aynı konuda söz alan Ferda Güley, meseleyi Avni Doğan'ın gördüğü açıdan son derece tehlikeli bulduğunu söylemiş, Doğan gibi kendisinin de müteaddit mektuplar aldığını, bunları Meclis huzurunda açıklıyacağını söyleyerek Düzce ve Bursadan gelmiş iki mektubu okumuştur. Güley'in okuduğu mektuplarda Kaflı'nın yazısına konu teşkil eden kitap yazarının ömründe başı secdei rahmana değmemiş bir adam olduğu, Kurucu Mecliste 180 kişinin bu fikirlerini benimsemiş olduğunun yayılmak istendiği, bu yazının çıktığı gazetenin iki liraya piyasadan toplattırılıp teksir edilerek dağıtıldığı, Atatürk'çüler iktidara gelirse kitapta anlatılanların yapılacağının söylendiği, Bursada halkın hükümet ve Atatürk aleyhine kışkırtıldığı ifade ediliyordu.

Kenan Esengil'in konuşması

Kaflı'nın yeniden kürsüye gelmesi temsilciler tarafından protes to edilirken C.K.M.P. li Kenan Esengil koşarak kürsüye çıkmış ve su konuşmayı yapmıştır:

«Kaflı C.K.M.P den değildir. Millet Partisi içinde onun gibi düşünenler voktur. Eğer varsa onlara da bedbaht insanlar derim. Bu memleketin huzura, çalışmaya, ilerlemeye ihtiyacı vardır. Hükümet, Meclis Başkanlığı bu meselelere el koysunlar. Ne yapmak gerekiyorsa yapsınlar, cezalandırılmak mı, buradan atmak mı, ne icabediyorsa yapılsın. Mikroplara ne bu Mecliste, ne de memlekette yer yoktur.»

Gürültüler devam ederken Başkanlık, gerekli muamelenin yapılacağını söylemiş ve temsilciler, herhangi bir hâdiseyi önlemek için Kaflı'yı Meclisten uzaklaştırmışlardır.

Sinop'ta bir erimiz Amerikalı askerler tarafından öldürüldü

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

erlerle Türk erleri arasında çıkan bir kavga sonunda, bir erimiz şehit düşmüş, bir erimiz de yaralanmıştır.

Sivas Savcısından aldığımız malûmata göre, hâdisenin tafsilâtı şöyledir: Şehrimizde bulunan Amerikan radar birliğinin nizamiye kapısında nöbet beklemekte olan ve gelip geçen vasıtaları kontrol eden Amerikan ve Türk erleri, kontrol mevzuunda aralarında anlaşamamışlardır. Türklerin yapmak istedikleri kontrola, Amerikalılar mâni olmuşlar, Türkler de Amerikalı erlere kontrol yaptırmak istememişlerdir. Bu şekilde başlıyan münakaşa az sonra kavgaya dönmüştür. Bunun üzerine altı Amerikalı er, silâhlarını çekerek Türk erlerinin üzerlerine ateş etmeğe başlamışlardır. Bu ateş sonunda Türk erlerinden Rıfat Aslan şehit düşmüş, Celâl Güneş de yaralanmıştır.

Savcılık, hâdiseye el koymuş ve mahallinde yapılan tetkikat neticesinde bulunan boş mermi kovanlarının Amerikalı erlere ait olduğu anlaşılmıştır. Hazırlanan tahkikat raporu, askeri makamlara bildirilmiştir.

Silâhlı Bulgar balıkçı gemisi, yasak bölgede ele geçirildi

Dün gece sabaha karşı Rumeli feneri açıklarında müstahkem mevki civarında, devriye gezmekte olan sahil muhafaza botlarımız, bir Bulgar balıkçı gemisi yakalamışlardır.

İçinde 10 balıkçı bulunan gemide yapılan aramada bir makineli tüfekle çeşitli silâhlar müsadere edilmiştir.

Bulgar balıkçıları, hiç bir mukavemette bulunmadan teslim olmuşlardır.

Tahkikata devam edilmektedir.

Yamanoğlu'nun babası aleyhinde dâva açıldı

— Bastarafı 1 inci sahifede —

pulun kullanılmış olduğu hakkındaki iddia, ihbar şeklinde müddeiumumiliğe intikal etmiş ve bu hususteki evrak gereğinin takdiri için Adalet Bakanlığına gönderilmiş fakat Bakanlık tetkik neticesini bildirmemiş olduğundan henüz hakimde müddeiumumilikçe açılmış bir tahkikat bulunmamıştır.

2) Tarafımdan haksız azil sebebile ölü Emine veresesi aleyhine açılan İstanbul 5 inci Hukuk mahkemesindeki 51.600 liralık dâva yalnız bir boşanma dâvası için değil fakat bir çok dâvalardaki mesai ücretime aittir.

Bu dâvalara ait ücret mukavelenamesi usulün 297 ci maddesine göre musaddak ve muteberdir.

Tasdik şerhi de adı geçen muhtarın yazı ve mührü iledir.

Mahkemece tarafımdan yaptırılan tespitte tasdiki yapan muhtar tasdik şerhinin kendisine aidiyeti ile birlikte imza ve mührün de kendisinin olduğunu kabul etmiştir.

Mevzu Baroca tetkik edilmiş ve aslı mahkeme kasasında saklı mukavelename oraca da görülmüştür.

Aleyhimdeki yazı maksatlıdır, tertiplidir, umumi efkârın yazının o mahiyetini bilmesini isterim.

Alâkalılar hakkında cezaî ve hukukî safhada takipde bulunacağım tabiidir.

Avukat
Arif Hikmet Yamanoğlu

İstiklâl Harbi malûllerine ikramiye verilecek

Ankara, 17 (Cumhuriyet-Teleks) — İstiklâl Harbi malûllerine verilecek para mükâfatı hakkındaki kanun tasarısı Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonundan seçilen temsilci üyelerden mürekkep karma komisyona gelmiştir.

Bu kanun ile İstiklâl Harbi malûllerine verilecek para mükâfatının miktarı tesbit edilmektedir.

İşçi Sigortaları ile ilgili kanun komisyonda

Ankara, 17 (Cumhuriyet-Teleks) — «İşçi Sigortaları Kurumu» kanunu tâdil eden kanun tasarısının görüşülmesine karma komisyonda başlanmıştır.

Yeni kanuna göre kurumun ismi «Sosyal Sigorta Kurumu» olarak tâdil edilmektedir.

Kanunun bir maddesine göre Kurumun her sigorta kolu için ayıracağı yedek akçalar şu şekilde işletilecektir.

A — Millî bankalara yatırmak, B — Devletin çıkaracağı veya kefil olduğu tahvillere yatırmak, C — Gayrimenkullere yatırmak.

Türk Kültür Derneğinin 40 şubesi kuruldu

Türk Kültür Dernekleri İstanbul Şubesi Başkanı Tahsin Banguoğlu dün Gazeteciler Cemiyetinde bir basın toplantısı düzenliyerek; şimdiye kadar 40 a yakın il ve ilçede dernek şubelerinin kurulduğunu, kısa bir süre sonra dernek genel kongrelerinin yapılacağını bildirmiştir.

«Esas programımız Atatürkçülük ideolojisi çevresinde her türlü kültür faaliyetidir. Buna göre çalışma kolları açmaya başladık Dernekler politikadan uzak kalacaktır. Kapılarımız partili partisiz bütün vatandaşlara açık olacaktır. Yalnız vatandaşlar kapıdan girerken particiliklerini unutacaklardır. Buna riayet etmiyenler dernek çatısı altında barındırılmıyacaktır.» diyen Banguoğlu; Beşiktaş, Kartal, Bakırköy şubelerinin faaliyete geçtiğini, önümüzdeki hafta dernek merkezinde bir resim ve heyhel kursunun açılacağını, ayrıca sanat konferanslarının verileceğini, resim sergilerinin birbirini takip edeceğini, tanınmış edebiyatçılarımızın iştirakiyle masabaşı sohbetlerinin tertiplendiğini, temsil kolunun haziranda vereceği bir temsille çalışmalarına başlıyacağını bildirmiştir.

Haksız iktisapta bulunanların duruşmaları

D.P. iktidarı zamanında, 92 bin 192 liralık haksız mal iktisabında bulunmaktan sanık, eski Sakarya Valisi Nazım Üner'in yargılanmasına dün başlanmıştır. İkinci Ağır ceza Mahkemesinde başlıyan duruşmada kendisini savunan sanık, bilirkişi raporuna üç noktadan itiraz edeceğini bildirmiş ve hiç bir surette haksız mal iktisabında bulunmadığını söylemiştir. Mal beyannamesini, Yassıadada tutuklu bulunduğu sıralarda, hatırında kaldığı nispette doldurduğunu ifade eden sanık, bu iddialarını doğruluyacak vesikaları mahkemeye vermiştir. Duruşma, dosyanın tetkiki için başka bir güne bırakılmıştır.

Diğer taraftan, düşük Kayseri milletvekili Kâmil Gündeş'in kardeşi Saban Gündeş'in de yine aynı iddiadan hakkında açılmış bulunan dâvanın duruşmasına dün devam edilmiştir. Üçüncü Ağırceza Mahkemesinde devam edilen bu duruşma da, başka bir güne bırakılmıştır.

Vatan Cephesi dâvasının 22 sanığı için idam talep edildi

— Bastarafı 1 inci sahifede —

Onursal, Emin Kalafat, Sıtkı Yırcalı, Celâl Ramazanoğlu, Dilâver Argun, Kemal Aygün, Mehmet Akın, Burhan Ulutan.

Bu suretle Başsavcı, Yassıada duruşmalarının başladığı tarihten bu yana Adnan Menderes için 6, Kemal Aygün için 3, Rauf Onursal ve Kâmil Gündeş için de 2 defa idam cezası talep etmiş bulunmaktadır. Bilindiği gibi Egesel'in daha önce «Kayseri olayları» dolayisiyle idamını istediği Gündeş, Yüksek Adalet Divanı tarafından beraet ettirilmişti.

Egesel, okunması 1 saat 15 dakika devam eden iddianamesinde, Adnan Menderes'in «Vatan Cephesi faaliyeti mevzuunda tam bir anayasa tağyiri maksadiyle hareket ettiğini ve Vatan Cephesine gerek tazyik, gerek tehdit, gerekse menfaat vaad ve temini yoluyla iltihaklar temin etmek suretiyle tüzel ve gerçek kişilerin kanun nazarında eşitliğinden ibaret olan Anayasa prensipini tamamen ortadan kaldırmak yoluna gittiğini ileri sürerek, Türk ceza kanununun 146/1 maddesiyle cezalandırılması gerektiğini ifade etmiştir. Aslî suçlu olan Menderesin hareketleri ne fiilen iştirak eden düşük D.P. genel idare kurulu üyeleri ile, fer'an iştirak eden diğer sanıklara da aynı maddenin tatbiki istenmiştir.

Oysa, Yüksek Soruşturma Kurulu V.C. sanıklarını «bir zümrenin diğer bir zümre üzerinde hâkimiyetini tesis etmek maksadiyle faaliyette bulunmak» suçu ile Divana sevketmişti ve bu suç 5 yıldan 15 yıla kadar hapis cezasını müstelzim idi. Bu bakımdan iddia makamı, sanıklara ek savunma hakkı verilmesini istemiştir.

Mücahit BEŞER

Hükümet, din ile ilgili görüşlerini açıkladı

— Bastarafı 1 inci sahifede —

görülecek şekilde halka duyurulmasının teminini rica ederim.

1 — Herkes inancında hürdür. İbadetini dilediği gibi yapmakta serbesttir.

2 — Din eğitimi yapan müesselerin, diğer okullar gibi, devletin ilgi ve himayesinden tam istifade ettirilmesi ve geliştirilmesi esas amaçlardandır.

3 — Din adamlarının terfii, onların durumunun devlet memurlarına sağlanan bütün imkânlarla düzenlenmesi gözönüne alınmıştır. Bu konudaki kanun hazırlanmaktadır.

4 — İmam - Hatip Okulları ve din eğitimi yapan yüksek okullarının da bilgi verme ve yükselme gelişmeleri sağlanacaktır.

5 — Hâlen görev yapmakta olan din adamlarının bilgilerinin artırılması ve kendilerinin gereken ehliyet ve liyakatte yetiştirilmesi için kurslar açılması, eğitime tâbi tutulmaları gibi gerekli tedbirler alınacaktır.

6 — Dinî faaliyetlerin serbestlik ve açıklığını kolaylaştırmak için devletin bütün kolaylıkları göstermek niyetinde bulunduğuna sayın halkımız iç huzuru ile güvenmelidir.»

Yardım Sevenler Derneğinin faaliyeti

Türkiye Yardım Sevenler Derneği Beyoğlu Şubesi bundan böyle kullanılmış giyim eşyası kabul edecek ve bunları değerlendirerek, muhtaç kimselere dağıtacaktır.

1960 - 1961
YUNUS NADİ
Armağanı
27 MAYIS'IN MANASINI ANLATIN

27 - Mayıs - 1960
Bir son ve bir başlangıç

Yazan: Dr. Sâbire DOSDOĞRU

— 45 —

Osmanlı İmparatorluğunun her gün biraz daha çöküp, parçalandığı yıllarda, Batı kültürünü benimsemiş bir avuç yurdsever aydınımız; ulusumuz için tek kurtuluş yolunun, uygar bütün milletlerin yolu olan Batıya yönelmek, toplumumuzu çürüten eskinin çoktan yaşama gücünü yitirmiş könne Ortaçağ gerilliğini yok etmek olduğunu kavramıştı Başlangıçtan beri bizde girişilen evrimler hep sınırları dar bir aydın topluluğunun çemberini aşıp ulusa mal edilemediği için kök salıp gelişememiştir Bugün yervüzünde ancak pek az geri kalmış ülkede çekişme konusu olan temel insan haklarının bile bizde garanti altına alınamamış olduğu, 27 Mayıs 1960 dan önceki korkunç basısı zamanında görülmüştür. Gerilikle savaşın ilk şartının din ile dünya işlerinin birbirinden ayrılması olduğu, çok eskiden beri bilinen bir gerçektir. Ortaçağın bütün toplum işlerine kara ve korkunç kalıbını basan din; bilim - sanat - kültür alanlarından sökülüp atılmasaydı; Rönesans doğmıyacak ve uygarlık yeryüzünden yok olup gidecekti. Bize bugün tam bir yeniden doğuşun mutluluğunu getiren 27 Mayıs 1960, gericilerin olanca güçleri ile yok etmiye çalıştıkları ATATÜRK gençliğinin, tarihte eşine az rastlanır çapta ve «kardeş kanı akıtmadan» başardığı bir ulu bayramdır. ATATÜRK evrimlerine gelinciye kadar, bizde girişilen bütün ileri yönelimler toplumun yüzünde kaldığından, çok geçmeden, sabun köpüğü gibi silinip gitmiştir. İlk olarak işi temelinden ele alan Must